тынг, арганізацыю сістэмы інфармацыі на прадпрыемстве і ва ўстанове; блок дысцыплін справаводства і прафесійнага іміджу, якія можа ўключаць наступныя дысцыпліны: імідж дзелавога чалавека, справаводства, машынапіс, самамэнеджмэнт, псіхалогію дзелавых зносін і кіравання.

6. Мы мяркуем, што на Ш курс нашага універсітэта прыдуць людзі, авалодаўшыя тэхналогіяй спецыяльнасці і здольныя да атрымання сур'ёзнай тэарэтычнай падрыхтоўкі па пазнанню навуковых метадаў дзейнасці.

Перад факультэтам бібліятэчна-інфармацыйных сістэм стаіць задача распрацоўкі новага вучэбнага плана па гэтай спецыяльнасці.

Амяльковіч Л.Р.,
ст.выкладчык

ПРЫЯРЫТЭТНЫЯ НАПРАМКІ ПА ЎДАСКАНАЛЕННЮ ВЫКЛАДАННЯ КУРСА "КРАЯЗНАЎЧАЯ БІБЛІЯГРАФІЯ"

Значэнне курса "Краязнаўчая бібліяграфія" ў сучасных умовах вызначаецца: 1) прынцыпова новымі задачамі развіцця рэгіёна (вобласці, раёна, горада) у яго сацыяльна-эканамічных, гістарычных, прыродна-экалагічных, нацыянальна-культурных аспектах; 2) ростам грамадскай цікавасці да краязнаўства і імкненнем бібліятэк падтрымаць і развіць гэтую цікавасць, найбольш поўна задаволіць краязнаўчыя патрэбы насельніцтва; 3) павышэннем ролі краязнаўчай бібліяграфічнай інфармацыі, расшырэннем сферы яе выкарыстання.

Каб дасягнуць трываласці навучання, развіцця пазнавальных здольнасцей студэнтаў, авалодання імі навыкамі арыентацыі ў розных інфармацыйных сітуацыях, патрэбна пастаяннае якаснае ўдасканальванне курса ў наступных напрамках: а) узбагачэнне зместу курса матэрыяламі аб нацыянальна-тэрытарыяльнай культуры, аб краязнаўчай дзейнасці ў рэспубліцы, накіраванай на выхаванне павагі да гісторыі, традыцый, абрадаў; б) сувязь з практыкай бібліятэчна-бібліяграфічнага краязнаўства; в) паляпшэнне інфармацыйнага забеспячэння курса; г) удасканаленне методыкі і тэхналогіі выкладання.

З гэтай мэтай створана новая праграма па курсу, у якую ўведзены новыя тэмы, узмоцнены нацыянальны каларыт. Краязнаўчая дзейнасць бібліятэк заўсёды была звязана з нацыянальнымі каштоўнасцямі. Таму ў курсе "Краязнаўчая бібліяграфія" значнае месца адводзіцца вывучэнню краязнаўчага руху на Беларусі (дзейнасць музеяў, архіваў, ВНУ, а таксама грамадскіх і школьных арганізацый).

Цэнтральнае значэнне для краязнаўчай дзейнасці мае правільнае вызначэнне паняцця "край". У тэорыі краязнаўства яго вызначаюць як асобную частку тэрыторыі краіны (вобласць, раён, горад і інш.). Але ў нацыянальнай самасвядомасці беларусаў укаранілася думка, што Беларусь у цэлым – гэта край, хоць і суверэнная дзяржава. У курсе "Краязнаўчая бібліяграфія" шмат увагі надаецца правільнай трактоўцы гэтага пытання, выхаванню нацыянальнай самасвядомасці студэнтаў, гонару за сваю дзяржаву.

У выкладанні гістарычных тэм асобная ўвага звяртаецца на 20-я гады нашага стагоддзя, бо гэта быў вельмі цікавы перыяд у нацыянальным адраджэнні беларускага народа ў цэлым і краязнаўчым руху ў прыватнасці.

Як вядома, бібліятэкі рэалізуюць сваю краязнаўчую функцыю праз кніжныя фонды. З гэтай нагоды ў праграму курса ўключана новая тэма "Дакументальныя патокі па краязнаўству", згодна якой краязнаўчыя дакументы аналізуюцца па розных аспектах: мэтаваму прызначэнню, змястоўнай, аўтарскай, геаграфічнай прыметах. На лабараторных занятках студэнты працуюць з тэматычнымі планамі беларускіх выдавецтваў, каб самастойна выявіць плануемую да выдання краязнаўчую літаратуру.

Ліквідаваць разрыў паміж бібліяграфічнай і бібліятэказнаўчай прафесіянальнай арыентацыяй дапаможа ўключэнне ў новы вучэбны план больш шырокага, комплекснага курса "Бібліятэчнае і бібліяграфічнае краязнаўства". Гэта дасць магчымасць, акрамя сістэматызаваных ведаў па тэорыі, гісторыі, методыцы і арганізацыі краязнаўчай бібліяграфіі, атрымаць будучым спецыялістам неабходныя веды па камплектаванню, размяшчэнню і захаванню краязнаўчых фондаў у бібліятэках розных тыпаў, абслугоўванню чытачоў краязнаўчымі дакументамі і г.д.

Вядома, што асобныя практычныя заняткі больш эфектыўна праводзіць у бібліятэках, бліжэй да рэальнай практыкі абслугоўвання чыта-

РЭПАЗІТОРЫЙ БДУКіМ

чоў. Тут студэнт лепш адаптуецца да атрымліваемай прафесіі. Раней практычныя заняткі па бібліяграфічнаму краязнаўству праводзіліся ў абласной бібліятэцы імя А.С.Пушкіна і ЦБ імя Я.Купалы. Цяпер бібліятэкі неахвотна прымаюць студэнтаў для правядзення заняткаў на грамадскіх пачатках. Рыначныя адносіны і інфляцыйныя працэсы парушылі таксама кантакты спецыяльных кафедраў з бібліятэкамі ў рамках вучэбна-навукова-вытворчых комплексаў. Трэба шукаць новыя магчымасці сувязей з бібліятэкамі, у тым ліку ў рамках сумесных навуковых даследаванняў.

Адной з важных праблем на сягоння́шні дзень у выкладанні спецыяльных дысцыплін з'яўляецца недастатковае інфармацыйнае забеспячэнне педагогаў, па-першае, навуковымі, тэарэтычнымі, вучэбна-метадычнымі матэрыяламі з краін блізкага і далёкага замежжа; па-другое, матэрыяламі аб практычнай дзейнасці бібліятэк і бібліяграфічных устаноў. У сувязі з палітычнымі і эканамічнымі зменамі ў рэспубліцы мяняюцца функцыі бібліятэк, змест і тэхналогія іх працы. Між тым іх краязнаўчая дзейнасць, часта разнастайная і цікавая, нідзе не асвятляецца і не даступна ні выкладчыку, ні студэнту. Асабліва гэта тычыцца мясцовых бібліятэк. Але прафесійнага часопіса ў Беларусі мы не маем. Раней дапамагала ў зборы мясцовага матэрыялу выязная практыка студэнтаў у абласныя і раённыя бібліятэкі. Цяпер і такі канал неэфектыўны, таму што вытворчая практыка праводзіцца толькі ва ўстановах горада Мінска.

Неабходна выданне падручніка, які б адлюстроўваў беларускую спецыфіку. Улічваючы ўвядзенне ў 1995/1996 навучальным годзе курса па бібліятэчнаму і бібліяграфічнаму краязнаўству, падручнік па зместу таксама павінен быць комплексным.

Праводзіцца пастаянная работа па ўдасканальванню методыкі лабараторных і семінарскіх заняткаў, кантролю за самастойнай працай студэнтаў. Каб студэнты маглі працаваць з цікавасцю, прымяняецца, у прыватнасці, так званы "земскі" прынцып пры размеркаванні заданняў па складанню краязнаўчых картатэк, бібліяграфічных аглядаў, напісанню рэфератаў. Усе гэтыя заданні кожны студэнт мае магчымасць выконваць на матэрыяле свайго роднага краю.

Адчуваецца, што больш увагі трэба аддаваць набыццю студэнтамі ўменняў пры ажыццяўленні розных тэхналагічных працэсаў, у тым ліку праз авалоданне камп'ютэрнай тэхнікай.

Зыгмантовіч С.В.,
канд.пед.навук,
дацэнт

ТЭХНАЛАГІЧНАЯ ПАДРЫХТОЎКА СТУДЭНТАЎ ЯК ПРЫЯРЫТЭТНЫ НАКІРУНАК ПРЫ ВЫКЛАДАННІ КУРСА "АРГАНІЗАЦЫЯ І МЕТОДЫКА БІБЛІЯГРАФІЧНАЙ РАБОТЫ Ў БІБЛІЯТЭЦЫ"

Бібліяграфічная падрыхтоўка бібліятэкараў-бібліёграфаў да 1986 года ажыццяўлялася на базе адзінай вучэбнай дысцыпліны "Агульная бібліяграфія". Развіццё бібліяграфазнаўства як навукі, рост яго навуковага і практычнага патэнцыялу, дыферэнцыяцыя ведаў прывялі да выдзялення вучэбных дысцыплін па аспектных раздзелах бібліяграфазнаўства, такіх як "Тэорыя бібліяграфіі", "Гісторыя бібліяграфіі", "Арганізацыя і методыка бібліяграфічнай работы ў бібліятэцы" (АМБР). Адной з актуальных праблем для выкладання гэтых дысцыплін, у тым ліку і для галіновых бібліяграфій, з'яўляецца ўвядзенне ў навуковы і вучэбны абарот бібліяграфічнай тэхналогіі.

На сённяшні дзень у бібліяграфазнаўстве адсутнічае самастойнае вучэнне аб бібліяграфічнай тэхналогіі. Але ў спецыяльным друку амаль у кожным артыкуле мы знойдзем ужыванне тэрміна "тэхналогія" ("тэхналогія складання бібліяграфічнага апісання", "тэхналогія работы з рэкамендацыйнымі бібліяграфічнымі дапаможнікамі", " тэхналогія рэдагавання" і інш.). Знойдзем таксама меркаванне навукоўцаў зусім супрацьлеглага характару: ад аб неабходнасці чытання самастойнага курса "Бібліяграфічная тэхналогія" да думкі, што паняцце "бібліяграфічная тэхналогія" немэтазгодна прымяняць як самастойнае, таму што яно ўваходзіць у паняцці "бібліятэчная тэхналогія" і "інфармацыйная тэхналогія". Таму і паўстаюць пытанні: што адносіцца да бібліяграфічнай тэхналогіі, як яна суадносіцца з методыкай бібліяграфічнай работы, тым больш, што ў бібліяграфічнай практыцы паняцці "ме-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ